

Mesilasemade vahetamise ABC

Mesilasemade vahetamine mesilasperes ei õnnestu ka väga suurte kogemustega mesinikel alati saja-protsendiliselt. Sõltuvalt vastuvõtva pere iseloomust, seisukorrast, korjeoludest jpm võib vastuvõtu edukus olla 70-80%. Toome välja olulised nüansid, mida jälgides saate eduvõimalusi suurendada kuni 95 protsendini.

Mesilasema tarnitakse saatepuuris, mille ühes otsas on pudersööda kambrid (või üks kamber – sõltuvalt saatepuuri tüübist) ning teises otsas kamber mesilasemale koos saatemesilastega (5-6). Vahel võib mõni saatemesilane olla hukkunud, kuid oluline on vaadata, et emamesilane (paarunud mesilasemad tarnime märgistatult) on elus. Pudersööda-poolses otsas on nõ uks, mis tuleb avada/eemaldada, selleks et vastuvõtva pere mesilased saaksid ema vabastada. Söödast läbinärimine võtab keskmisel perel umbkaudu 24 tundi, mis on enamasti piisav selleks, et tavalise emavahetuse puhul pere jõuaks emaga harjuda ja teda sõbralikult vastu võtta.

1. Tavaline emavahetus on soovitatav siis, kui teil pole võimalust emavahetuseks mesilasse minna mitmel järjestikusel päeval/päevadel ja olete võrdlemisi kindel, et mesilased suhtuvad uude emasse rahumeelselt. Selleks:

- 1.1. Eemaldada tarust vana ema ja/või kupud. Kontrollida kogu haudmeala ja välistada, et tarus oleks kas ase-ema või sülemikuppe.
- 1.2. Asetada mesilasema koos saatepuuriga raamidele ja jälgida mesilaste suhtumist – kui nad suhtuvad uude emasse agressiivselt, siis kaaluda teisi ema andmise meetodeid. Kui suhtuvad rahumeelselt, siis jätkata esimese meetodiga.
- 1.3. Avada/eemaldada saatepuuri uks pudersööda-poolses otsas ja asetada puur kahe avahaudmega raami vahele.
- 1.4. Kontrollida uue ema munemist ca 7 päeva pärast.
Vastuvõtu tõenäosus 70-80%.
- 1.5. Kui mesilased otsustasid uue ema suhtes agressiivsele hoiakule jääda ning emavahetus ebaõnnestus, siis tegid nad lahtise haudme peale aseemakupud. Kui kõik need eemaldada ei ole mesilastel enam lahtist hauet, millest uut ema teha.
- 1.6. Anda uus ema samal meetodil, vastuvõtu edukuse määr 95%.

2. Emavahetus, kui teie mesilased on pisut agressiivsed ja/või vahetate rassi/tõugu ning tahate maksimeerida ema-andmise edukust.

- 2.1. Eemaldada tarust vana ema ja/või kupud. Kontrollida kogu haudmeala ja välistada, et tarus oleks kas ase-ema või sülemikuppe.
- 2.2. Riputada või suruda saatepuur kahe raamiliistu vahele selle ust avamata (sel juhul soovitame paigutada saatepuur horisontaalselt, selliselt et puuri pikitelg, oleks raamiliistudega paralleelselt).
- 2.3. 48 tunni pärast kontrollida kogu haudmeala aseemakupude suhtes ning need eemaldada. Kontrollida mesilaste suhtumist uude emasse ning kui see on sõbralik (mesilased proovivad uut ema läbi puuri süüta) avada puuri uks ning kontrollida ema munemist 7 päeva möödudes. Kui mesilased suhtuvad emasse agressiivselt, siis hoida puuri uks kinni veel 48 tundi kuni peres ei ole enam lahtist hauet, millest aseema teha ja nad on harjunud uue emaga. Avada puuri uks ja kontrollida 7 päeva pärast.
 - 2.3.1. Uus ema võetakse vastu
 - 2.3.2. Uut ema ei võetud vastu – anda uus ema esimese meetodiga.
Vastuvõtu tõenäosus 90%.

3. Kui tegemist on kalli tõuemaga ja/või tahate maksimeerida ema andmise edukust, siis tuleb ema anda kattepuuriga.

- 3.1. Eemaldate nt kilekoti abil ema saatepuurist ja asetate ta kooruvale haudmele kattepuuri alla. Kooruvad mesilased on ema suhtes alati sõbralikud ja võtavad ta peresse hästi vastu. NB! Kattepuuri alla pange vaid mesilasema ilma saatemesilasteta.
- 3.2. Kontollige 48 tuni pärast, kui ema on kattepuuri all hakanud munema võib puuri eemaldada. Kui ema ei ole veel munema hakanud, siis jätta ema puuri alla ja kontrollida uuesti järgmise 48 tunni pärast.
- 3.3. Kui ema muneb võib ta kattepuuri alt vabastada.
Vastuvõtu tõenäosus 98%.

4. Mesilasema andmine lttse-Saarepuu puuriga

- 4.1. Kui tegemist on uue puuriga siis enne kasutamist inspekteerida puuri võimalike tootmisdefektide suhtes.
 - 4.1.1 Veenduda, et ümmarguses augus poleks puidu pinde ja vajadusel need eemaldada.
 - 4.2.2 Kontrollida, et võrgu ja puitdetailide vahel pole liiga suuri avausi ja vajadusel võrk suruda puitdetailidele lähemale/puitdetailid omavahel kokku.
- 4.2. Eemaldada tarust vana ema ja/või kupud. Kontrollida kogu haudmeala ja välistada, et tarus oleks kas ase-ema või sülemikuppe.
- 4.3. Sulgeda ümar ava puuri puiduosas kandiga. Selleks suruda kandit ühelt poolt pöidla abil sisse seni kuni see teiselt poolt välja tuleb.
- 4.4. Tõsta ema ilma saatjateta puuri selleks avades ja sulgedes puuri liikuva värava.
- 4.5. Riputada puur lahtise haudme raamide vahele võimalikult haudme lähedale jättes puuri ümber ruumi mesilastele emaga tutvumiseks. Selleks raamid jätta tavapärasest suurema vahega 5-10 mm.
- 4.6. Kontrollida puuri 72 tunni pärast.
 - 4.6.1 Kui ema on puurist väljunud on ta suure tõenäosusega vastu võetud. Veendumiseks võite otsida mune.
 - 4.6.2 Kui ema on puuris. Mõnedel juhtudel võtab ema puurist väljumine kauem aega. Kui mesilased käituvad ema ja puuri suhtes sõbralikult, siis vabastage ema ettevaatlikult raamidele pöörates tähelepanu, et ta lendu ei läheks.
 - 4.6.3 Kui ema on puuris surnud siis arvatavasti on peres kas ema olemas või on mesilased teinud kupud. Kontrollida pere põhjalikult ja anda perele uus ema.
- 4.7 lttse - Saarepuu puuriga ema vastuvõtu tõenäosus 98+%.